

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยกับความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการวิจัยคือ เยาวชนในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกศึกษาเฉพาะเยาวชนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

- เยาวชนในระบบการศึกษา กล่าวคือ เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และเลือกเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมปลาย) จำนวนทั้งสิ้น 113 โรงเรียน ทั้งหมด 92,008 คน ข้อมูลนี้ได้มาจากศูนย์คอมพิวเตอร์ กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (ดูภาคผนวก)

- เยาวชนนอกระบบการศึกษา กล่าวคือ เป็นนักเรียนในสังกัดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยจะแบ่งเขตความรับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ออกเป็น 4 ศูนย์ด้วยกัน คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1-4 ทั้งหมด 135,954 คน ข้อมูลนี้ได้มาจากกองแผนงาน สถิติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ดูภาคผนวก)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของ Taro Yamane (จากหนังสือ "STATISTICS" ของ Taro Yamane หน้า 886 อ้างในวิเชียร เกตุสิงห์ : 2534) จากจำนวนเยาวชนทั้งในระบบ/นอกระบบการศึกษา 227,962 คน ต้องการความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่จะศึกษา โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 เยาวชนในระบบการศึกษา จากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 113 โรงเรียน สุ่มโดยวิธีจับสลากมาจำนวน 1 ใน 4 ของโรงเรียนทั้งหมด ได้ทั้งสิ้น 28 โรงเรียน ได้แก่

1.มัธยมเบญจมาภิตร	15.เศรษฐบุตรบำเพ็ญ
2.ศึกษานารี	16.กุนนทีรุทธารามวิทยาคม
3.ทวีธาภิเศก	17.ประชากรราษฎร์อุปถัมภ์
4.สตรีวัฒนาพุดมาราม	18.ลาดปลาเค้าพิทยาคม
5.เตรียมอุดมศึกษา	19.จันทร์หุ่นบำเพ็ญ
6.เทพศิรินทร์	20.ศรีอยุธยา
7.สามเสนวิทยาลัย	21.หอวัง
8.สตรีวิทยา	22.ปทุมคงคา
9.สวนกุหลาบวิทยาลัย	23.มัธยมวัดธาตุทอง
10.วัดปากน้ำวิทยาคม	24.ศรีพุดผา
11.วัดนายโรง	25.สารวิทยา
12.เทพศิลา	26.วัดสุทธิวราราม
13.บดินทรเดชา	27.ศิลาจารพิพัฒน์
14.พระโขนงพิทยาลัย	28.บางปะกอกวิทยาคม

1.2 เยาวชนนอกระบบการศึกษา จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ศูนย์ สุ่มมาจำนวน 1 ใน 2 ได้แก่

- 1.ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3
- 2.ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4

2. ใช้วิธีสุ่มแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) จากเยาวชน 2 กลุ่มแบ่งเก็บข้อมูลการศึกษาจากกลุ่มละ 200 คน คือ

- เยาวชนในระบบการศึกษา 200 คน
- เยาวชนนอกระบบการศึกษา 200 คน

3.จากการสุ่มตัวอย่างข้างต้น เก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบจำนวนตามต้องการ

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เยาวชนในระบบการศึกษากับเยาวชนนอกระบบการศึกษามีพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ-ประเภทของเยาวชน (เยาวชนในระบบการศึกษา/เยาวชนนอกระบบการศึกษา)

ตัวแปรตาม-การเปิดรับข่าวสาร , ความรู้ , ทศนคติ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตัวแปรอิสระ-พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยจากสื่อมวลชน

ตัวแปรตาม-ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตัวแปรอิสระ-พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จากสื่อมวลชน

ตัวแปรตาม-ทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สมมติฐานข้อที่ 4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตัวแปรอิสระ-พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จากสื่อมวลชน

ตัวแปรตาม-การมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือ และเอกสารต่างๆ รวมทั้งศึกษาถึงการสร้างแบบสอบถามอย่างละเอียด ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed-Ended Questionnaire) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ระดับรายได้ของครอบครัว สังกัดกรมสามัญศึกษา/กรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ได้แก่ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะคำถามปลายปิด 5 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามวัดความรู้พื้นฐานเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 4 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามวัดทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามวัดการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 5 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา นักวิชาการ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขและเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความเที่ยงตรงแล้วนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่เลือกไว้ จำนวน 30 คน เพื่อนำค่าที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

2.1 ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หาค่าความน่าเชื่อถือโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson's Method) สำหรับแบบทดสอบที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0,1 (วิเชียร เกตุสิงห์ 2534 : 115)

ผลจากการหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของความรู้ = 0.73

2.2 สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือในส่วนของ การเปิดรับข่าวสาร, ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตามแบบสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) สำหรับแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (วิเชียร เกตุสิงห์ 2534 : 116)

ผลจากการหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของ การเปิดรับข่าวสาร
= 0.91

ผลจากการหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของ ทักษะคิด = 0.77

ผลจากการหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของ การมีส่วนร่วม = 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง พร้อมผู้ช่วยวิจัยอีก 5 คน ซึ่งมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนออกไปเก็บข้อมูลจริง โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์หรือให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเอง

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. การวัดพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ให้คะแนนดังนี้

บ่อยมาก	= 5 คะแนน
บ่อย	= 4 คะแนน
ปานกลาง	= 3 คะแนน
นานๆครั้ง	= 2 คะแนน
ไม่เคยเลย	= 1 คะแนน

2. การวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้คะแนน
ดังนี้

เลือกคำตอบถูก	= 1 คะแนน
เลือกคำตอบผิด	= 0 คะแนน

3. การวัดทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดย
แบ่งระดับของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	= 5 คะแนน
เห็นด้วย	= 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	= 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	= 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	= 1 คะแนน

4. การวัดการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย โดยแบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	= 5 คะแนน
มาก	= 4 คะแนน
ปานกลาง	= 3 คะแนน
น้อย	= 2 คะแนน
น้อยที่สุดหรือไม่เคยเลย	= 1 คะแนน

การให้คะแนนทัศนคติ และการมีส่วนร่วม ถ้าเป็นข้อความเชิงลบ (negative) จะให้คะแนนกลับกันกับข้อความเชิงบวก (positive)

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนการเปิดรับข่าวสาร, ทัศนคติ และการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยมาก , มีทัศนคติทางลบมาก , เปิดรับข่าวสารในระดับน้อยมาก
2. คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย , มีทัศนคติทางลบ , เปิดรับข่าวสารในระดับน้อย
3. คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง , มีทัศนคติเป็นกลาง , เปิดรับข่าวสารในระดับปานกลาง
4. คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก , มีทัศนคติทางบวก , เปิดรับข่าวสารในระดับมาก
5. คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด , มีทัศนคติทางบวกมาก , เปิดรับข่าวสารในระดับมากที่สุด

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยในการวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.33 หมายถึง มีความรู้่น้อย
2. คะแนนเฉลี่ย 0.34-0.67 หมายถึง มีความรู้ปานกลาง
3. คะแนนเฉลี่ย 0.68-1.00 หมายถึง มีความรู้มาก

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวม

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของการวัดพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารน้อย
2. คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารปานกลาง

3. คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมาก

ส่วนการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของการวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

1. น้อยกว่า $X - 1/2 S.D$ หมายถึง มีความรู้น้อย
2. ระหว่าง $X - 1/2 S.D - X + 1/2 S.D$ หมายถึง มีความรู้ปานกลาง
3. มากกว่า $X + 1/2 S.D$ หมายถึง มีความรู้มาก

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของการวัดทัศนคติ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

1. ทัศนคติเชิงบวกมาก , มีส่วนร่วมมากที่สุด	4.50 - 5.00 คะแนน
2. ทัศนคติเชิงบวก , มีส่วนร่วมมาก	3.50 - 4.49 คะแนน
3. ทัศนคติที่เป็นกลาง , มีส่วนร่วมปานกลาง	2.50 - 3.49 คะแนน
4. ทัศนคติเชิงลบ , มีส่วนร่วมน้อย	1.50 - 2.49 คะแนน
5. ทัศนคติเชิงลบมาก , มีส่วนร่วมน้อยมาก	1.00 - 1.49 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1.แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method)

โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และนำเสนอข้อมูลโดยตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้

- ข้อมูลด้านลักษณะประชากร
- พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ
- ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตย

2.แบบการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method)

โดยใช้วิธีทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test (2 กลุ่ม)

ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2-4

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลมาได้เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการตรวจสอบข้อมูล แล้วจึงนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณค่าสถิติต่างๆตามที่กำหนดไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย